

КЕЛЕЧЕКТИН АЧКЫЧИ СИЗДИН КОЛУҢУЗДА

Ар бир адам өз келечегин өзү түзөт. Туура тандалган кесип — бул ийгиликтин жарымы. Эгер сиз убакытты текке кетирбей, кыска мөөнөттө билим алып, өз алдынча иштөөгө даяр болгунуз келсе — кесиптик лицей эң туура тандоо.

Кесиптик лицей сизге жөн гана билим бербестен, турмушка жолдомо берет. Бул жерден сиз жаңы досторду табасыз, тажрыйба топтойсуз жана эң башкысы — өзүңүзгө болгон ишенимди арттырасыз.

Кесип — бул сиздин келечегиңиздин негизи. Ар бир кадамыңызды ишеним менен таштаңыз. Бүгүн башталган аракет — эртеңки ийгиликтин башаты.

МАТЕРИАЛДЫК- ТЕХНИКАЛЫК БАЗАСЫ

Азыркы учурда кесиптик билим берүү мекемелеринин ийгиликтүү иш алып барышы алардын материалдык-техникалык базасына түздөн-түз көз каранды. Бул жагынан алганда №43 кесиптик лицей заманбап талаптарга жооп берген окуу жайлардын катарында.

Лицейде окуу процессин сапаттуу уюштуруу үчүн бардык шарттар каралган. Окуу корпусунда ар бир адистикке ылайык жабдылган заманбап окуу кабинеттери бар. Бул кабинеттерде теориялык билим берүү интерактивдүү усулдар аркылуу жүргүзүлүп, студенттердин сабакка болгон кызыгуусу артат.

Мындан тышкары, лицейде ар түрдүү лабораториялар жана устанканалар иштейт. Алардын катарына:

- ✓ электр ширетүү устанканасы;
- ✓ айыл чарба унааларын оңдоо имараты СТО;
- ✓ тигүү жана дизайн бөлүмү;
- ✓ ашканалар жана ашпозчулук лабораториялары;
- ✓ Компьютердик кабинеттер

Бул жайларда студенттер теориялык билимдерин практика жүзүндө бекемдеп, өз кесибин терең өздөштүрүшөт. Санариптик доордун талаптарына ылайык лицейде компьютердик класстар да уюштурулган. Алар интернетке туташкан заманбап техникалар менен камсыздалып, студенттерге IT көндүмдөрдү үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Ошондой эле лицейде китепкана иштейт. Анда кесиптик жана жалпы билим берүүчү адабияттар жетиштүү. Бул студенттердин өз алдынча билим алуусуна чоң шарт түзөт.

Студенттердин ден соолугун чыңдоо максатында спорт зал жана спорт аянтчалары да бар. Бул жерлерде ар кандай спорттук иш-чаралар өткөрүлүп, жаштардын сергек жашоого болгон кызыгуусу артат.

ЗАМАНБАП ОКУТУУ ЫКМАЛАРЫ КОЛДОНУЛУУДА

Учурда лицей окутуунун жаңы ыкмаларын колдонууга басым жасоодо. Лицейде сабак өтүү — бул жөн гана теория эмес, кесипке түз даярдоо болгондуктан, заманбап ыкмалар практика, реалдуу жумуш шарттары жана көндүмдөр менен тыгыз байланышта болушу керек. Төмөндө ошол багытка ылайыкташкан эффективдүү методдор:

1. Дуалдык окутуу (Dual Education)

Окуучулар убакыттын бир бөлүгүн лицейде, калганын ишканаларда практикада өткөрүшөт.

Артыкчылыгы:

- ✦ Реалдуу иш тажрыйба
- ✦ Жумушка даяр адис болуп чыгат

2. Компетенттүүлүккө негизделген окутуу

Негизги максат — билим эмес, көндүм (навык) өздөштүрүү.

- ✦ Электрик: зым туташтыруу
- ✦ Ашпозчу: тамак даярдоо

Артыкчылыгы: бүтүрүүчү дароо иштей алат.

3. Практикага багытталган сабак (Hands-on learning)

Сабактын 60-70 пайызы практикага арналат.

- ✦ “Көрүп эмес — жасап үйрөнөт”
- ✦ Ката кетирип, аны оңдоону үйрөнөт

4. Проекттик ыкма (Кесиптик долбоорлор)

Окуучулар өз кесиби боюнча реалдуу продукт жасашат.

- ✦ Тигүүчү: кийим тигүү

- ✦ Куруучу: макет же кичи конструкция

Артыкчылыгы: чыгармачылык + практикалык жыйынтык.

5. Санариптик жана симуляциялык окутуу

Компьютердик программалар, VR/AR технологиялар колдонулат.

- ✦ Коопсуз шартта машыгуу
- ✦ Кымбат жабдууларсыз үйрөнүү

6. Командалык жана өндүрүштүк кырдаал ыкмасы

Окуучулар топ болуп, реалдуу жумуштагыдай тапшырмаларды аткарышат.

- ✦ Командада иштөө
- ✦ Жоопкерчилик сезими

7. Мастер-класс жана устаттык ыкма

Тажрыйбалуу адистер (усталар) келип, өз өнөрүн көрсөтөт.

- ✦ Артыкчылыгы:
- ✦ Реалдуу адистен үйрөнүү
- ✦ Мотивация өсөт

Кесиптик лицейде заманбап сабак өтүүдө негизги принциптер:

- ✦ Практика > теория
- ✦ Реалдуу жумушка жакындатуу

ЖАТАКАНА – СТУДЕНТТЕР ҮЧҮН ЫҢГАЙЛУУ ШАРТ

Окуу жайдын материалдык-техникалык базасынын маанилүү бөлүктөрүнүн бири — бул төрт кабаттуу заманбап жатаканасы. Ал алыскы аймактардан келген студенттер үчүн бардык шарттар каралган жайлуу турак жай болуп эсептелет.

Жатаканада:

- ✦ жайлуу бөлмөлөр — студенттер үчүн керектүү эмеректер (керебет, шкаф, стол) менен камсыздалган
- ✦ жылуулук жана санитардык шарттар — жылуу суу, жуунуучу жайлар жана ажатканалар талапка ылайык уюштурулган

✦ ашкана — студенттер өз алдынча тамак жасоого мүмкүнчүлүк алышат

✦ эс алуу жана окуу бөлмөлөрү — бош убакытты пайдалуу өткөрүүгө жана сабак даярдоого ылайыктуу

✦ коопсуздук жана тартип — тарбиячылар жана көзөмөл системасы аркылуу камсыздалат

Жатакана студенттердин билим алуусуна ыңгайлуу шарт түзүп гана тим болбостон, алардын өз алдынча жашоого көнгүзүүсүнө, жоопкерчилигин арттырууга жана тартипке үйрөнүүсүнө чоң таасир берет.

Жыйынтыктап айтканда, №43 кесиптик лицейдин материалдык-техникалык базасы — бул сапаттуу билим берүүнүн бекем негизи болуп эсептелет. Ал студенттерди атаандаштыкка жөндөмдүү адис катары даярдоого толук мүмкүнчүлүк түзөт.

УҢГУЖОЛ КОНЦЕПЦИЯСЫ ЖАНА АНЫН БИЛИМ БЕРҮҮДӨГҮ ОРДУ

Кыргыз Республикасынын Президенти тарабынан сунушталган “Улуттук дем — дүйнөлүк бийиктик” Уңгужол концепциясы өлкөнүн өнүгүүсүнүн стратегиялык багыттарынын бири. Бул концепциянын негизги маңызы — улуттук баалуулуктарды сактоо менен дүйнөлүк деңгээлге жетүү.

Уңгужол түшүнүгү өз тамырына, тарыхына, маданиятына таянган өнүгүүнү билдирет. Башкача айтканда, бул концепция:

- ✓ улуттук өзгөчөлүктү сактоо
- ✓ руханий баалуулуктарды өнүктүрүү
- ✓ заманбап билим жана технология менен айкалыштыруу сыяктуу негизги принциптерге негизделет.

Билим берүү тармагында бул концепция өзгөчө мааниге ээ. Анткени жаш муун — өлкөнүн келечеги. Маондуктан аларды тарбиялоодо төмөнкү багыттар маанилүү болуп саналат:

1. УЛУТТУК АҢ-СЕЗИМДИ КАЛЫПТАНДЫРУУ

Студенттер өз элинин тарыхын, маданиятын, тилин терең билиши керек. Бул алардын мекенчилдик сезимин күчөтөт.

2. САПАТТУУ БИЛИМ БЕРҮҮ

Дүйнөлүк талаптарга жооп берген билим берүү — Уңгужолдун негизги максаттарынын бири. Бул жаштардын эл аралык деңгээлде атаандаш болушуна шарт түзөт.

3. ИННОВАЦИЯ ЖАНА САЛТТЫН АЙКАЛЫШЫ

Жаңы технологияларды колдонуу менен бирге улуттук баалуулуктарды сактоо — туруктуу өнүгүүнүн негизи болуп эсептелет.

4. ЖАРАНДЫК ЖООПКЕРЧИЛИК ЖАНА ПАТРИОТИЗМ

Концепция жаштарды жоопкерчиликтүү, коомго пайдалуу инсан кылып тарбиялоону көздөйт.

Бул принциптер №43 кесиптик лицей сыяктуу окуу жайларда иш жүзүндө жүзөгө ашырылууда. Студенттер кесип үйрөнүү менен катар улуттук рухта тарбияланып, келечекте өлкөнүн өнүгүшүнө салым кошо турган адис болуп калыптанышат.

Мындай ыкма аркылуу Кыргызстан келечекте дүйнөлүк деңгээлде атаандаштыкка жөндөмдүү, билимдүү жана мекенчил жаштарды тарбиялай алат.